

Kinoteka 30!

februar–december 2026

Dvorana Silvana Furlana
Slovenska kinoteka

Avgusta letos bo minilo trideset let, odkar je slovenska vlada ustanovila Slovensko kinoteko. Ta je svojo samostojno pot začela kot ena najmlajših kinotek na svetu, ko je bila kot javni zavod uradno ustanovljena leta 1996, sredi desetletja, v katerem so druge kinoteke po svetu že dodobra utrdile svoje korenine.

Slovenska kinoteka je svojo samostojno pot začela brez lastnega filmskega fonda, ki je za kinotečno dejavnost in predstavljanje filmske zgodovine ključen. A z velikim zagonom filmu strastno zvezanih ljudi, predvsem prvega direktorja Silvana Furlana, je hitro prerasla začetno majhnost. Danes kinotečni arhiv hrani že 23.517.500 metrov filmskega traku oziroma 9413 filmskih kopij, ki z rednimi filmskimi cikli oblikujejo vsakodnevni program, v sodelovanju s kinotekami in arhivi po svetu pa je bilo predstavljenih že več kot 250 tematskih in avtorskih filmskih retrospektiv.

Kinotečna dvorana tako nosi ime po človeku, ki je za njeno ustanovitev iz nekdanje podružnice Jugoslovanske kinoteke najbolj zaslužen: po Silvanu Furlanu. In ko ste Silvana Furlana vprašali, kateri je njegov najljubši film, je odgovoril: **Mama in kurba** (La Maman et la putain, Jean Eustache, 1973). Maratonska drama o ljubezenskem trikotniku nestanovitnega mladeniča, njegovega stalnega dekleta in ljubice, ki se razvije v študijo o posameznikih v emocionalnem precepu tik po upornem letu 1968 in seksualni revoluciji. Gre za film o mikrodružbi, ki so ji malomeščanske vrednote še vedno svete, ter o francoski družbi, ki jo je študentska revolucija dodobra prevetrila, hkrati pa v njej znova sprožila konservativne politične sile. Velika, epska filmska umetnina ob ostalih filmih Jeana Eustacha od letos z digitalno restavrirano verzijo bogati kinotečni arhiv svetovnih filmskih klasik.

Zato je film **Mama in kurba**, s katerim v petek, **20. februarja**, ob **18. uri** odpiramo jubilejni cikel Kinoteka 30!, večkratno pomemben: vsaka njegova projekcija v Dvorani Silvana Furlana je svojevrsten poklon ustanovitelju; je pa tudi vsakokratni manifest tega, kako ekipa Slovenske kinoteke razume svoje poslanstvo.

To kinotečno poslanstvo bodo v letu 2026 raziskovali tudi ustvarjalci in ustvarjalke, ki so v zadnjih tridesetih letih rasli skupaj s Kinoteko in (tudi) po zaslugi senzibilnosti za film razvili svoje lastno delo. Iz kinotečnega arhiva bodo med izbranimi naslovi svetovne filmografije zadnjih tridesetih let izbrali filme, ki v njihovem pogledu najbolj nagovarjajo njih same in svet, v katerem živimo. V marcu si bomo v sklopu cikla ogledali film **Vrnitev** (Vozvraščeni, Andrej Zvjagincev, 2003) po izboru gledališkega režiserja Tomija Janežiča, v naslednjih mesecih pa sledijo filmi, v katere nas bodo uvedli Alenka Zupančič, Jara Sofija Ostan, Igor Bezinović, Nace Zavrl, Maruša Zorec, Tomaž Grom, Gregor Božič, Anja Zag Golob in Boštjan Videmšek. Vabljeni, da z njimi in nami praznujete kinotečnih trideset.